

Yttrande avseende kommissionens förslag till direktiv om märkning och standardiserad produktinformation om energianvändning och andra resurser hos energirelaterade produkter (KOM (2008) 778 slutlig/2)

Teknikföretagen har fått kommissionens förslag till reviderat direktiv för energimärkning på remiss och lämnar härmed sitt yttrande. Att effektivisera energianvändningen är viktigt bland annat i arbetet mot klimatförändringarna, och i detta har Teknikföretagens medlemsföretag en särskild roll.

Teknikföretagen är positiva till ett system för enhetlig märkning inom EU, samt välkomnar en tydlig koppling till direktivet om ekodesign. Gemensamma krav på märkning inom gemenskapen underlättar för företagets verksamhet och underlättar för en fungerande inre marknad, men ställer också krav på marknadskontrollen.

Teknikföretagens synpunkter på direktivförslaget kan i övrigt sammanfattas i följande punkter. I den fortsatta texten ges bakgrund och motivering till dessa.

- Ta hänsyn till skillnaden mellan informationsbehov till konsumenter och professionella inköpare.
- Det finns betydande skillnader i förutsättningar inom en och samma produktgrupp som behöver beaktas.
- Kopplingen till ekodesign behöver tydliggöras och även utnyttjas.

Direktivets informationssyfte - märkning

Enligt direktivförslaget ska informationen avseende resurseffektivitet via ett märke riktas till slutanvändaren. Teknikföretagen vill påpeka att informationsbehovet kan skilja sig väsentligt åt, beroende på om slutanvändaren är en konsument eller en professionell inköpare. Användningen av märkningsetiketter bör i första hand ha sin stora förtjänst i förhållande till konsumenten, medan den yrkesmässiga inköparen i "business to business" är mer medveten, och ställer tydligare kravspecifikationer inför ett köptillfälle. Det är viktigt att ta med denna aspekt, så att produkter som i första hand riktas mot professionella inköpare inte åläggs märkningskrav som inte ger något mervärde utöver exempelvis kravspecifikation.

Ett förtydligande kring detta förhållande kan vara på sin plats i direktivtexten, eller i en beaktandesats. Ett förslag är att inkludera denna aspekt bland de andra punkter som kommissionen ska ta hänsyn till vid framtagande av en genomförandeåtgärd (*artikel 11.4*).

Teknikföretagen är arbetsgivarorganisationen för Sveriges viktigaste företag. Våra 3400 medlemsföretag är motorn i samhällsekonomin och dominerar den svenska exporten. Medlemsföretagen utvecklar och producerar tekniska varor och tjänster.

Våra prioriterade frågor är:

- Teknikföretag behöver arbetsmarknadsvillkor för konkurrenskraft.
- Teknisk kompetens är avgörande för svensk tillväxt.
- Teknik är en viktig del av lösningen på klimatfrågan.

Teknikföretagen www.teknikforetagen.se

Vid utvärdering av behov av själva märkesetiketten, bör även tas hänsyn till i vilken grad varje enskild produkt behöver märkas med en etikett, eller om det räcker med att återförsäljaren i kundkontakten gör denna märkning tydlig i direkt anslutning till produkten. Informationen är viktigast i konsumentens valsituation, men när köpet väl är avslutat är själva märkningen av mindre intresse. Då bör det medföljande produktbladet (fiche) fylla informationsbehovet, och det kan beroende på produktens egenskaper vara onödigt att märkesetiketten ska finnas på varje enskild produkt. Detta ställningstagande skulle med fördel kunna inkluderas i *artikel 11.4(e)*.

Skillnader inom produktgrupper

Det kan finnas anledning att vid framtagande av krav på energimärkning, betänka att för produkter som kan drivas med olika energibärare (el, fossila bränslen, biobränslen) kan även andra aspekter än energieffektivitet ha betydelse. Särskilt bör klimatpåverkan vara en sådan aspekt att ta hänsyn till vid bedömning av en produkts effektivitet. Det skulle ge konsumenten en felaktig signal vid köptillfället och motverka EU's klimatambitioner (som ju är en av de starkaste drivkrafterna till energieffektivisering) om en produkt som är bättre ur klimatperspektiv men kanske något sämre ur energieffektivitetsperspektiv för kunden ändå framstår som ett generellt sett sämre val ur miljö- och energisynpunkt. Detta problem behöver beaktas i det fortsatta arbetet, och ett exempel på produkter med denna problematik kan vara värmepannor.

För en produktgrupp kan även olika effektivitet bero på skilda användningsområden, eller kapacitet i övriga funktioner. Ett nätaggregat kan exempelvis visa olika effektivitet beroende på i vilket sammanhang den är ämnad att användas. En lastmaskin med låg bränsleförbrukning kanske inte alltid lastar mest kubikmeter. Den här typen av skillnader inom produktgrupper behöver tydliggöras vid framtagande av effektivitetsklasser och märkningskrav.

Kopplingen till ekodesign

Kopplingen mellan energimärkningsdirektivet och direktivet om ekodesign blir med ändringsförslaget högst påtaglig. Det är positivt att dessa direktiv därmed bildar en helhet inom lagstiftningen om produktkrav som blir logisk och förståelig. Hur stark kopplingen är, är dock något oklar, och det finns också anledning att se närmare på de lärdomar som finns från arbetet med ekodesign.

Produkturval

Direktivförslaget gör tydligt att kommissionen vid framtagande av genomförandeåtgärder ska se till det arbete som utförs under ekodesigndirektivet. Det är dock oklart i vilken utsträckning detta gäller urvalet av produkter. Det bör även för detta direktiv finnas en arbetsplan för vilka produkter som ska analyseras och om denna stämmer överens med arbetsplanen för ekodesign, bör detta framgå av direktivet. Teknikföretagen vill också poängtera vikten av parametern som återfinns under artikel 11, avseende analys av antal produkter och energisparpotential inom EU som ska föregå antagande av märkningskrav.

Det är viktigt att industrier som kan komma att omfattas går att identifiera så att de därmed får möjlighet att förbereda sig, och i förekommande fall även arbeta för exempelvis egna branschöverenskommelser. Under direktivet om ekodesign finns en bilaga som hanterar innehållet i en branschöverenskommelse (bilaga VIII). Det är för energimärkningsdirektivet oklart vad i en

branschöverenskommelse lagstiftaren kommer att ta hänsyn till vid en utvärdering, eftersom en motsvarande "checklista" saknas. Detta bör förtydligas.

Marknadskontroll

För att ett märkningssystem ska få full effekt är det mycket viktigt att myndigheternas marknadskontroll fungerar och är effektiv. Den måste också vara samordnad med kontroll av efterlevnaden av såväl ekodesigndirektivet som annan angränsande produktlagstiftning. Det är viktigt att tillräckliga medel avsätts för att garantera efterlevnad av reglerna och en fungerande inre marknad, samt att myndigheterna prioriterar detta arbete.

Metod för arbetet

Det är viktigt att industrin involveras tidigt i processen, och även har möjlighet att vara delaktiga under hela arbetet med framtagande av märkningskrav och kriterier. Det kan bli svårt för SME att vara delaktiga i detta arbete, och erfarenheterna från arbetet med ekodesign visar att tidspressen i framtagandet av krav lätt blir ett hinder mot insyn och möjlighet att påverka.

Produktanalyser som föregår lagstiftning måste också i tillräcklig utsträckning beräkna och påvisa vilka kostnader ett förslag leder till för de företag som omfattas.

Det är också viktigt att hänvisningar till standarder för mätning uttrycks tydligt i genomförandeåtgärderna, samt att standarder måste vara på plats innan en genomförandeåtgärd träder i kraft så att tillverkare får tid att anpassa sina metoder och produkter.

Definitionerna i linje med ekodesign och varupaketet

Definitionen av marknadens aktörer (tillverkare, importör, tillverkares representant) samlas i direktivet under benämningen "Supplier" (*artikel 2*). Det är olyckligt att använda olika definitioner i skilda direktiv som berör varors rörlighet på den inre marknaden, och det vore önskvärt att göra definitionerna i både energimärkningsdirektivet och direktivet om ekodesign likställda med dem i varupaketet (New Legislative Framework). Definitionerna av aktörerna under samlingsbegreppet "Supplier" bör alltså hänvisa till dessa direktiv.

Övrig synpunkt – ett internationellt system

Arbetet med att ställa krav på energieffektivitet, och även märkning av produkter avseende detta, är något som pågår i flera delar av världen. Med tanke på att många tillverkare är aktiva och representerade med sina produkter i många regioner, skulle det underlätta och vara önskvärt med globala standarder för mätning av energieffektivitet. EU skulle som helhet kunna ta ett större ansvar för att tidigt ta fram sådana internationella standarder, och framför allt hänvisa till sådana där de finns framtagna.

Med vänlig hälsning

Produktkrav och Miljö

Pär Lindahl